

Scholingsprogramma DISCARDt

Scholingsdag

14:00u – 16:00u Voorprogramma (onderdeel 1 en 2) voor deelnemende apothekers

Middagprogramma

16:00u – 16:15u Pauze / inloop middagprogramma huisartsen en POH's

16:15u – 17:45u Onderdeel 3: Consultvoering over deprescribing (Dr. Adrienne Faber)

17:45u – 18:15u Onderdeel 4: Gebruikersproblemen (Stijn Crutzen MSc)

Avondprogramma

18:15u – 19:00u Pauze / diner / inloop avondprogramma

19:00u – 21:00u Onderdeel 5: Deprescribing bloedglucose-, bloeddruk- en lipidenverlagende middelen (Drs. Anne-Margreeth Krijger-Dijkema)

Werkvorm

Combinatie van presentatie, groepsdiscussie en oefeningen aan de hand van casuïstiek

Toelichting onderdelen

Onderdeel	Toelichting
Consultvoering over deprescribing	Wat zijn bevorderende en belemmerende factoren voor het verminderen van cardiometabole medicatie vanuit het perspectief van de patiënt. Hoe breng je de mogelijkheid van het verminderen van medicatie ter sprake bij de patiënt en hoe inventariseer je de zorgen en wensen van de patiënt op dit gebied.
Gebruikersproblemen	Welke gebruikersproblemen met bloedglucoseverlagende medicatie komen veel voor en leiden tot hypoglykemieën, en hoe kunnen deze opgelost worden.
Deprescribing bloedglucoseverlagende middelen	Wanneer is er sprake van overbehandeling (bloedglucose, bloeddruk, lipiden) en hoe deïntensifeer je de therapie (welk middel afbouwen bij welke patiënt; welk afbouwschema, welke controles) Op basis van de landelijke kennisdocumenten over deprescribing die eind 2019 verschijnen; concepten zijn beschikbaar voor deze scholing.

Literatuur

1. Felton M, Tannenbaum C, McPherson ML, Pruskowski J. Communication Techniques for Deprescribing. *J Palliat Med* 2019, 22(3): 335-336
2. Turner JP, Richard C, Lussier MT, Lavoie ME, Farrell B, Roberge D, Tannenbaum C. Deprescribing conversations: a closer look at prescriber-patient communication. *Ther Adv Drug Saf.* 2018;9(12):687-698.
3. Tenni P, Dunbabin D. A guide to deprescribing Sulphonylureas. May 2016.

4. Farrell B, Black C, Thompson W, McCarthy L, Rojas-Fernandez C, Lochnan H, et al. Deprescribing antihyperglycemic agents in older persons. Evidence-based clinical practice guideline. *Can Fam Physician* 2017;63:832-43.
5. NHG-Standaard Diabetes mellitus type 2 (Vierde (partiële) herziening) 2018.
6. Seidu, S, Kunutsor, SK, Topsever, P, Hambling, CE, Cos, FX, Khunti, K. Deintensification in older patients with type 2 diabetes: A systematic review of approaches, rates and outcomes. *Diabetes Obes Metab.* 2019; 1– 12.
7. American Diabetes Association. Older adults: Standards of Medical Care 2019; 42 (Suppl.1): S139-S147.
8. Hart HE, Rutten GEHM, Bontje KN, Vos RC. Overbehandeling van oudere patiënten met diabetes mellitus type 2 in de eerste lijn. *NTVG* 2018; 162: D2639.
9. Nederlandse Diabetes Federatie (NDF). Zorg op maat voor ouderen met diabetes. Verdiepende module als onderdeel van de NDF zorgstandaard diabetes. Nov 2018.
10. Netwerkrichtlijn diabetes type 2 bij ouderen 2018.
https://richtlijndatabase.nl/richtlijn/diabetes_mellitus_type_2_bij_ouderen/behandel_oelen_bij_ouderen_met_dm2.html
11. End of life diabetes care. Clinical care recommendations. 3rd edition March 2018.
https://www.diabetes.org.uk/resources-s3/2018-03/EoL_Guidance_2018_Final.pdf.
12. Reeve, E., Low, L. F. & Hilmer, S. N. Beliefs and attitudes of older adults and carers about deprescribing of medications: A qualitative focus group study. *Br. J. Gen. Pract.* 66, e552–e560 (2016). Study
13. Luymes, C. H. et al. Deprescribing Potentially Inappropriate Preventive Cardiovascular Medication: Barriers and Enablers for Patients and General Practitioners. *Ann. Pharmacother.* 50, 446–454 (2016).
14. van Middelaar, T. et al. Prescribing and deprescribing antihypertensive medication in older people by Dutch general practitioners: a qualitative study. *BMJ Open* 8, e020871 (2018).